

Miris duhovne ljubavi

Kada srce spozna razlog svog postojanja

Povodom 71. rođendana

PUJYA-E DAAJIJA

28. rujna 2026., Kanha Shanti Vanam

Miris duhovne ljubavi

Kada srce spozna razlog svog postojanja

Dragi prijatelji,

Svaka duhovna tradicija kaže da je ljubav srž duhovnog puta. Mi klimamo glavom i mislimo da smo razumjeli. No, razumijemo li doista? U ovoj ćemo poruci pratiti put koji se otvara kada ljubav cvjeta i širi svoj miris. No, najprije, što je zapravo priroda mirisa? Bira li cvijet hoće li mirisati? Ne! Miris prirodno zrači kada cvijet postane ono što treba biti. Miris je u duhovnom smislu – prelijevanje, a i ljubav je također prelijevanje.

Prethodnih devet poruka započeli smo temom „**Podijeljeno srce**“; zatim smo opisali prepreke koje onemogućuju cjelovitost i procvat te kako ih nadići. Te su prepreke bile: inercija koja je gušila osjećaj svrhe, sumnja koja je slabila temelj, oholost koja je izgrađivala strop, ljubomora koja je naš pogled usmjeravala u stranu, predrasude koje su mijenjale boju naše percepcije i strah koji je iznutra zaključavao vrata. Kada su se u govoru „**Rijeka spoznaje svoje ime**“ vrata otvorila, strah se pretvorio u povjerenje. Zatim je, u govoru „**Tlo prije**

sjemena“, vjera pripremila naš unutarnji teren. Ova deseta poruka predstavlja sljedeći prirodni korak. U njoj istražujemo kako srce, kojega je vjera učinila prijemčivim, dopušta Milosti da uđe. A sve što Milost ispuni postaje ljubav, dok ljubav, koja prepoznaje svoj Izvor, postaje **bhakti**.

Riječ “ljubav“ je jedna od najčešće korištenih, ali i najčešće pogrešno shvaćenih riječi. Njome opisujemo osjećaj majke koja uzima u naručje svoje novorođenče, osjećaj mlade osobe obuzete uzbuđenjem prve zaljubljenosti, domoljubnu ljubav prema vlastitoj zemlji, ljubav *bhakte* prema Bogu, ali i uživanje u dobroj šalici kave. Tu riječ toliko široko upotrebljavamo, a njezino značenje toliko smo rastegnuli da danas obuhvaća gotovo sve.

Što onda ljubav znači u duhovnom smislu? Jedan od jednostavnih načina prepoznavanja duhovne ljubavi jest promatrati kako se odnosimo prema onima koji ne dijele našu vjeru, naš duhovni put ali i naše poimanje Boga. Ako ih isključujemo jer Boga štiju na drugačiji način, tada ljubav u nama još nije istinski procvala. Ako zaista volimo Boga, ne možemo odbaciti nijedno Njegovo stvorenje. Podnositi druge tek je početak. Prihvaćati druge nešto je dublje. A prepoznati istu svetu bit u svakome — to je istinski korak ljubavi.

Duhovna ljubav rađa se kada srce prođe kroz duboku unutarnju preobrazbu koja se odvija kroz krasan razvoj:

*čežnje u shradu, u prijemčivost, u Milost,
u ljubav, u bhakti.*

Svaki od ovih koraka priprema sljedeći. Svaki je već skriven u onome koji mu prethodi, baš kao što je cvijet skriven u sjemenu, a miris u cvijetu.

Čežnja, prvi korak

Prije nego što započnu meditacija i svjesno traganje za Bogom, često se javlja nekakav nemir: nešto nam nedostaje. Možemo imati udobnost, uspjeh, obitelj, priznanje, znanje i sve ono što nam donosi zadovoljstvo, ali u nama svejedno ostaje nenamirena čežnja. Neki od nas pokušavaju je ispuniti tako što postaju sve zaposleniji, stječu više, putuju i zabavljaju se.

Tražimo odnose, postignuća i iskustva, uključujući i duhovna iskustva. No, čežnja se vraća. A što ako problem nije čežnja? Što ako je ona zov?

Sjeme posađeno u zemlju odaziva se suncu koje nikada nije vidjelo. Neka nevidljiva inteligencija zna da treba krenuti prema gore, vodi ga prema rastu i ispunjenju. Čežnja je taj pokret u nama. Ne znamo odredište, ali nešto nas vuče. Osjećamo da život u sebi sadrži dubinu koju još nismo dotaknuli. Postoji istina koju još nismo utjelovili, dom do kojeg još nismo stigli. Naše duhovno putovanje započinje tom čežnjom. A kada čežnja prepozna smjer, ona postaje *shraddha*.

Duhovna ljubav rađa se kada srce prođe kroz duboku unutarnju preobrazbu koja se odvija kroz jedan divan razvoj čežnje u shraddu, u prijemčivost, u Milost, u ljubav, u bhakti.

Shraddha, ono čemu dajemo srce

Govorili smo o *shraddi* u govoru “**Tlo prije sjemena**”. Nju se često prevodi kao vjera, ali vjera ne može opisati bogatstvo toga pojma. *Shradda* je mnogo više od vjerovanja u nemoguće. Ona je više od pasivnog prihvaćanja, slijepe poslušnosti ili prekidanja korištenja inteligencije. Ona je pokret čitavog bića. *Ona prenosi namjeru da nećem predamo srce i da ono tamo ostane.*

„Čemu dajem srce?“ važnije je pitanje od pitanja „U što vjerujem?“ Možemo vjerovati u Boga, ali srce davati društvenom položaju. Možemo mnogo govoriti o duhovnosti, a srce usmjeravati prema priznanju drugih. Možemo veličati jednostavnost, a srce davati materijalnim posjedima. Možemo govoriti o ljubavi, a pažnju ulagati u ogorčenost.

Bhagavad Gita to izražava ovako¹:

*śraddhā-mayo 'yaṁ puruṣo
yo yaś-chraddhaḥ sa eva saḥ*

Čovjeka oblikuje njegova *shraddha*;
on postaje takav kakva mu je *shraddha*.

Drugim riječima, *shraddha* nas oblikuje. Ono čemu stalno dajemo srce postupno nas preobražava. Mi postajemo ono čemu iskazujemo poštovanje svojom pažnjom, povjerenjem, težnjom i ljubavlju.

¹ *Bhagavad Gita*, Poglavlje 17, stih 3.

Shraddha se u početku može pojaviti kao interes, poštovanje, težnja ili jednostavna spremnost da svakoga jutra sjednemo i okrenemo se prema sebi. Ako je njegujemo, ona se produbljuje. Ono što započne kao usmjerenost postaje privlačnost. Privlačnost postaje bliskost, a bliskost priprema put prema ljubavi.

Shraddha je srce koje uči gdje pronaći mir, a ljubav ono što poteče kada srce pronađe svoj dom. Mogli bismo čak reći da je *shraddha* ljubav prije nego što prepozna samu sebe kao ljubav. Čežnja pita: „Gdje je Ono za čime tragam?“ *Shraddha* odgovara time što usmjerava srce u tom pravcu. A kada se srce uvijek tamo nanovo usmjerava, ono se počinje otvarati: *shraddha* postaje prijemčivost.

Prijemčivost, hrabrost da se otvorimo

Zatvoreno srce, baš poput stisnute šake, ne može ništa primiti. Možemo moliti za Milost, moliti za preobrazbu, težiti najvišem i svakoga jutra sjediti u meditaciji, a iznutra ostati vezani uz vlastite sklonosti. Kao vježbu, postavite si pitanje: „Želim li preobrazbu bez uznemiravanja, predavanje uz zadržavanje kontrole, Beskraj bez potrebe da išta mijenjam u svom unutarnjem prostoru? Drugim riječima, želim li Boga — pod svojim uvjetima?“

Shraddha se u početku može pojaviti kao interes, poštovanje, težnja ili jednostavna spremnost da svakoga jutra sjednemo i okrenemo se prema sebi. Ako je njegujemo, ona se produbljuje. Ono što započne kao usmjerenost postaje privlačnost. Privlačnost postaje bliskost, a bliskost priprema put prema ljubavi.

Shraddha to postupno mijenja. Povjerenje se produbljuje, a potreba da se branimo polako slabi. Sve manje pokušavamo kontrolirati ono što će se dogoditi. To je prijemčivost — *unutarnja otvorenost* i spremnost da primimo ono što srce samo za sebe ne može stvoriti. Otvaramo se božanskom toku. Pripremamo svoje unutarnje polje da bismo mogli primiti dar Milosti. To je svrha duhovne prakse.

Priprema za Onoga koji dolazi

Babuji je upotrijebio snažnu sliku onoga koji će nam doći. Govorio je o pripremanju tla za „Osvajača“. Osvajač je obično netko nepoželjan, ali ovdje je značenje sasvim drugačije. Ljubav ulazi i preuzima prostor kada se stvore povoljni uvjeti. A Milost je pokretačka snaga tog „osvajanja“ kada unutarnje tlo postane prijemčivo. Da bismo se pripremili za prijemčivost, potrebno je iščupati duboko korijenje ne bi li se mogao ukorijeniti novi život. Ti su korijeni naša očekivanja, predrasude, strahovi, sklonosti i odbojnosti, nagomilani dojmovi, naše ustrajanje na vlastitom „ja“ i zahtjev da se duhovni život odvija prema našim željama.

Milost je uvijek prisutna i čeka, a mi moramo postati dostupni. *Shraddha* priprema mjesto u nama u kojem Milost više ne nailazi na otpor. Tada se povjeravamo ljubavi. U početku kažemo: „Vjerujem.“ Kasnije kažemo: „Imam povjerenja.“ A još kasnije povjerenje više nije potrebno, jer nestaje udaljenost između onoga koji vjeruje i Onoga kojem vjerujemo. Ljubav ulazi kao osvajač koji otkriva da mu je uvijek u srcu bilo mjesto.

Ljubav i računica

U uobičajenom obliku ljubavi često postoji element trgovine. Dajemo očekujući nešto zauzvrat, čak i kada tog očekivanja nismo svjesni. Privrženost traži privrženost. Pažnja traži pažnju. Žrtva traži priznanje. Briga traži zahvalnost.

Kada se ta razmjena odvija onako kako očekujemo, osjećamo se voljenima. Kada se to ne dogodi, osjećamo razočaranje. To je ljubav pomiješana s potrebom, a gdje postoji potreba, tu je i strah. To može biti strah da ćemo izgubiti ono što imamo, strah da nećemo primiti ono za čime žudimo ili strah da ćemo biti zaboravljeni, zamijenjeni, odbačeni ili napušteni.

Strah steže, dok ljubav širi. Strah pita: „Što će biti sa mnom?“, dok ljubav nema potrebu pitati. Strah gradi granice, a ljubav ih rastvara. *Shraddha* je most između to dvoje. Strah kaže: „Zaštiti se!“, dok *shraddha* šapuće: „Vjeruj sebi!“ Prijelaz od samozaštite prema prepuštanju sebe jedan je od velikih koraka na duhovnom putu. On čisti put kako bi srce moglo postati prijemčivo za Milost.

Istinska ljubav je vrlo profinjeno stanje, plod dubokog unutarnjeg rada koji se odvija polako, u tišini i anonimnosti. Suprotno tome, ljubav koja se pokazuje često je manja ljubav. Ako traži nešto

Milost je uvijek prisutna i čeka, a mi moramo postati dostupni. Shraddha priprema mjesto u nama u kojem Milost više ne nailazi na otpor. Tada se povjeravamo ljubavi.

zauzvrat, ona nosi miris ega. Ruža se ne okreće prolazniku s pitanjem: „Jesi li primijetio moj miris?“ Ona ga daje jer je davanje u njezinoj prirodi.

Ograda koja pada

Najdublji korijeni u našem unutarnjem tlu pripadaju egu, odvojenom „ja“ koje zauzima prostrano, bezgranično polje postojanja, ograđuje jedan njegov dio, a zatim cijeli život provodi braneći njegove granice. Sve što je unutar ograde postaje „moje“, dok sve izvan nje postaje poželjno, prijeteće, korisno ili nevažno. Ego vlada kada je svijest ograničena na taj ograđeni prostor. Ljubav cvjeta kada ograda padne. A da bi do toga došlo, ljubav ne ruši ogradu — već ju jednostavno čini nepotrebnom.

Kada se svijest proširi izvan ograde, ona prelazi s „ja“ u „mi“. U tom procesu otkriva da se zapravo štitila od onoga za čime je tragala. Ograda ega u konačnici je ograda koju gradi strah. A što rastvara tu ogradu iznutra? Toplina.

Ljubav zagrijava srce sve dok se ego ne rastopi, baš kao što mraz nestaje s prozora kada zasja sunce.

Strah gradi granice, a ljubav ih rastvara. Shraddha je most između to dvoje. Strah kaže: „Zaštiti se!“, dok shraddha šapuće: „Vjeruj sebi!“ Prijelaz od samozaštite prema prepuštanju sebe jedan je od velikih koraka na duhovnom putu. On čisti put kako bi srce moglo postati prijemčivo za Milost.

Prozor i svjetlost

Četiri prakse Heartfulnessa pomažu nam njegovati prijemчивost.

Meditacija otvara prozor prema Svjetlosti.

U meditaciji usmjeravamo blago pažnju prema prisustvu božanske Svjetlosti u srcu. Ne forsiramo nikakvo iskustvo niti stvaramo neku sliku. Postajemo iznutra dostupni.

Čišćenje uklanja nečistoću sa stakla.

Vremenom dojmove, sklonosti, emocionalne terete i unutarnje složenosti počinjemo doživljavati kao zamagljenje naše percepcije. Čišćenje ih uklanja kako bi Svjetlost mogla slobodnije prolaziti kroz nas.

Molitva otvara širom prozor, u poniznom stavu prema Milosti.

Molitva priznaje da Svjetlost nije naša. Ona slabi iluziju o samodostatnosti i stavlja nas pred Izvor ponizno, otvoreno i spremno ne bi li nas vodila mudrost veća od naše vlastite.

Trajno sjećanje održava cijeli dan prozor okrenutim prema Izvoru Svjetlosti.

Dok radimo, razgovaramo, služimo, stvaramo i brinemo se za druge, srce zadržava svoju unutarnju orijentaciju. Sjećanje čuva usmjerenost koju je uspostavila *shraddha*.

Meditacija zaziva Svjetlost.
Čišćenje uklanja prepreke.
Molitva nas u poniznosti otvara Izvoru.
Trajno sjećanje održava srce okrenutim prema Izvoru.

Meditacija i čišćenje djeluju na stanje srca. Molitva uspostavlja naš odnos s Izvorom. Trajno sjećanje čuva usmjerenost srca. A Milost daje ono što nijedna od ovih praksi ne može proizvesti.

Milost se ne može stvoriti trudom

Mi ne stvaramo Milost, kao što ni poljoprivrednik ne stvara kišu. Pripremamo se da je možemo primiti, baš kao što poljoprivrednik priprema tlo. Uklanja kamenje, rahli zemlju, sije sjeme i pažljivo čeka. Kada kiša dođe, polje je spremno. Duhovna praksa naša je priprema.

Ova nas razlika štiti od dviju pogrešaka. Prva je oholost — uvjerenje da je naše duhovno stanje naš osobni uspjeh. Druga je pasivnost — uvjerenje da, pošto je Milost darovana, nikakva priprema nije potrebna. Obje su nepotpune. Mi se predano pripremamo, a Milost dovršava ono što sam trud nikada ne može postići.

Pranahuti i čaša koja se prelijeva

Voda se ne može izliti iz prazne čaše. Slično tome, u ljudskim odnosima ne možemo dati ono što nemamo. Pa ipak, velik dio života provodimo voleći iz praznine, pokušavajući dati ono što sami očajnički tražimo. Zato ljudska ljubav često postaje iscrpljujuća.

Davanje je napor jer negdje ispod njega leži nada u primanje. Ljubavnici postaju prosjaci, koji jedan od drugog traže milostinju ljubavi.

Duhovna ljubav počinje primanjem. U tradiciji Heartfulnessa, sjedimo u meditaciji i postajemo prijemčivi za *Pranahuti*, jogijsku Transmisiju. Meditaciju za meditacijom, nešto se mijenja gotovo neprimjetno. Čaša se puni. Kako se puni, ljubav se počinje prelijevati bez napora. *Punoća izražava samu sebe*. To je preobražavajuća snaga ljubavi koja sve uljepšava i unosi život i u najtvrdje srce. Njezina vibracijska snaga nije nešto što sami stvaramo već postajemo kanal ljubavi koju primamo.

Prisjetimo se slijeda.

Čežnja budi traženje.

Shraddha daje smjer potrazi.

Shraddha se produbljuje u prijemčivost.

Prijemčivost dočekuje Milost.

Milost puni srce.

Ispunjeno srce prelijeva se u obliku ljubavi.

Ljubav prepoznaje svoj Izvor i postaje *bhakti*.

Meditacija i čišćenje djeluju na stanje srca. Molitva uspostavlja naš odnos s Izvorom. Trajno sjećanje čuva usmjerenost srca. A Milost daje ono što nijedna od ovih praksi ne može proizvesti.

Bhakti, kada ljubav pronade svoj Izvor

Kada se jednom ljubav probudi, ona se prelijeva u naše odnose, rad, govor, služenje i način na koji gledamo na svijet. Ona omekšava osuđivanje i slabi zidove odvojenosti. Tada započinje još dublji pokret. Ljubav se prisjeća odakle je došla. Okreće se prema svome Izvoru jednako prirodno kao što se rijeka okreće prema moru. To okretanje je *bhakti*. *Bhakti* je ljubav koja prepoznaje svoje podrijetlo i okreće se u potpunosti njemu.

Shraddha je srce usmjereno prema Voljenome. Ljubav je srce koje se puni Voljenim. *Bhakti* je srce koje želi postojati samo u Voljenome.

Čežnja, *shraddha*, prijemčivost, Milost, ljubav i *bhakti* nisu odvojeni. Oni su slijed razvoja života, baš kao što se biljka razvija kroz sjeme, korijen, stabljiku, cvijet, miris i miris koji se vraća svome Izvoru.

Zakon povrata

Priroda nas uči još jednoj odlici ljubavi. Stablu manga potrebni su zemlja, sunčeva svjetlost, voda i malo kravljeg gnoja. Iz ovih jednostavnih darova ono vraća sočnu slatkoću, miris, hranu, hlad i bezbrojne mogućnosti za novi život. Kokosova palma crpi iz zemlje, kiše, sunčeve svjetlosti i zraka, pretvarajući ih u nešto daleko bogatije od onoga što prima. Kravi su potrebne trava, stočna hrana, voda, sunčeva svjetlost, briga i pažnja. Zauzvrat, daje hranjivo mlijeko.

Priroda prima jednostavno, a vraća uzvišeno.

*Shraddha je srce usmjereno prema Voljenome.
Ljubav je srce koje se puni Voljenim. Bhakti je
srce koje želi postojati samo u Voljenome.*

A što je s nama? Mi primamo vrlo fine stvari: sunčevu svjetlost, zrak, vodu, izvanredno tijelo, naklonost drugih, mudrost onih koji su bili prije nas, žrtvu roditelja i učitelja, bogatstvo Zemlje i, iznad svega, mogućnost Milosti.

Što možemo dati zauzvrat? Ne možemo vratiti sunčevu svjetlost suncu ni vodu oblacima. Ne moramo uzvratiti Milost njezinom Izvoru. Ne postoji ništa što Bogu nedostaje, a da bismo mi to morali nadoknaditi. Postoji samo jedan naš dar dostojan pažnje, a to je *preobraziti ono što smo primili.*

Ako stablo manga pretvara gnoj u slatkoću, kokosova palma običnu vodu u hranjivu kokosovu vodu, a krava travu u mlijeko, i mi moramo imati tu svetu sposobnost preobrazbe.

Kada nas povrijede, možemo li oprostiti?

Kada primimo bijes, možemo li uzvratiti razumijevanjem?

Kada primimo mržnju, možemo li uzvratiti suosjećanjem?

Kada primimo znanje, možemo li uzvratiti mudrošću?

Kada primimo obilje, možemo li uzvratiti darežljivošću?

Kada primimo Milost, *možemo li uzvratiti ljubavlju?*

To je dostojanstvo ljudskog postojanja. *Naša veličina leži u onome što život postaje dok prolazi kroz nas.* Stablo zrači kvalitetom svog

unutarnjeg rada kroz plod. Tako i mi. Bog čeka što ćemo Mu dopustiti da od nas učini.

Kada ljubav postane naša priroda, više nećemo brinuti o tome tko je prepoznaje, tko je uzvraća i tko je cijeni. Prava ljubav ne treba svjedoka. Njezin svjedok je njen miris.

Srdačno vaš,

Kamlesh

*Povodom 71. rođendana Pujya-e Daajija
28. rujna 2026., Kanha Shanti Vanam*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

There's **More** Waiting For You to go a little deeper

HEARTFULNESS APP

A Quiet Place to Start

Carry your practice with you — download the free app and connect with a personal trainer anytime.

Free Download. Daily practice. Trainer always Available.

[Heartfulnessapp.org](https://heartfulnessapp.org)

MASTERCLASSES

Go Deeper at Home

Learn with Daaji relaxation, meditation, cleaning, and prayer through three freely offered video sessions.

Free Videos. Learn from Daaji. 3 classes.

[Heartfulness.org/global/masterclass](https://heartfulness.org/global/masterclass)

RETREAT

Time for Just You

Step away from the noise and into a peaceful weekend that quietly deepens everything.

Peaceful Setting. Deepen Practice. Weekend Stays.

[Heartfulness.org/global/retreat](https://heartfulness.org/global/retreat)

HEARTSPOTS

Find a Centre Near You

Your nearest meditation centre is closer than you think at no cost.

6000+ Centres. Heartful Community. Free to Visit.

[Heartspots.heartfulness.org](https://heartspots.heartfulness.org)

Scan to download the free app, always there when you need it.
Start with a guided session, and let the practice find its own rhythm in you.
The journey inward begins with a single, still moment.

heartfulness
purity | weaves destiny